

374 Jelentés a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata pénzügyi-gazdasági tevékenységének ellenőrzéséről

TARTALOMJEGYZÉK

I. Részletes megállapítások

1. A feladatellátás szervezettsége, szabályozottsága
2. Az önkormányzat működésének, a gazdálkodás rendjének szabályszerűsége
3. A beszámolási kötelezettség teljesítése, a költségvetés készítése és végrehajtása

II. Összegző megállapítások, következtetések

III. Javaslatok

Melléklet

A Magyarországi Románok Országos Önkormányzata ellenőrzésére az Országgyűlés 20/1997. (III. 19.) OGY. sz. határozata alapján, az Állami Számvevőszék V-1008-3/1997. sz. vizsgálati programjának szempontjai szerint került sor.

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy

- ~ az országos kisebbségi önkormányzat működési feltételrendszere hogyan alakult a vizsgált időszakban,
- ~ a gazdálkodás szervezettsége, szabályozottsága mennyiben felel meg a vonatkozó jogszabályi követelményeknek,
- ~ a feladatellátás során hogyan hasznosultak a központi költségvetésből származó erőforrások,
- ~ mennyire biztosított a gazdálkodás, a pénzeszközök felhasználásának törvényessége és szabályszerűsége, a számviteli törvény és a vonatkozó kormányrendeletek előírásainak betartása.

A vizsgált időszak: 1996. I. 1. - 1997. III. 31.

Az helyszíni vizsgálat időpontja: 1997. április hó

A helyszíni vizsgálati jelentésre az önkormányzat egyetértő észrevételt tett.

I. Részletes megállapítások

1. A feladatellátás szervezettsége, szabályozottsága

Az önkormányzat a Magyarországon élő románok számát 25 ezer főre becsüli. Az országon belül lényegében három megyében (Hajdú, Békés, Csongrád) élnek, tehát viszonylag kis területen. Ez bizonyos fokig megkönnyíti a különböző szervezetek együttműködését is.

Az önkormányzat együttműködik a Magyarországi Románok Kulturális Szövetségével, melynek székhelye szintén Gyulán van. Az együttműködést egyes szervezetek közötti megállapodások is segítik (együttműködési megállapodás, az elnök állandó meghívott az önkormányzat elnökségi ülésein, illetve a közgyűlésen).

A helyi kisebbségi önkormányzatokkal a kapcsolattartás szervezeti formáját úgy biztosítják, hogy minden helyi kisebbségi önkormányzat elnöke elnökségi tag is.

A rendezvényekre rendszeresen meghívják az egyház képviselőit is, kapcsolatuk az Ortodox Vikáriátussággal jó. Az alakuló testületi ülésen elfogadták a Szervezeti és Működési Szabályzatot is. Ennek melléklete részletesen tartalmazza a közgyűlés feladatait és hatáskörét.

Nem kerültek kidolgozásra viszont az elnökség, a bizottságok és az elnök feladatait tartalmazó részletes hatásköri jegyzékek.

Az SZMSZ feladatukat csak általánosságban fogalmazza meg. Az SZMSZ a jogszabályoknak megfelelően rendelkezik a költségvetés, zárszámadás, vagyoneleltár, törzsvagyoni kör vonatkozásában. A döntési jog e kérdésekben a közgyűlést illeti meg.

Az önkormányzat feladatai ellátásához - a Közgyűlés Hivatalán kívül - más szervezeti háttérrel nem rendelkezik. Intézmény alapításáról, vagy működtetéséről az önkormányzat nem döntött.

2. Az önkormányzat működésének, a gazdálkodás rendjének szabályszerűsége

Az önkormányzat végleges elhelyezése a vizsgálatig nem történt meg, és az elhelyezés várható időpontja nem is ismert.

A Magyarországi Románok Országos Önkormányzata és Gyula

Város Önkormányzata 1995. tavaszán megállapodott abban, hogy az elhelyezés Gyula, Vár u. 16. sz. alatti ingatlanban történjen meg. Az ingatlan beépített alapterülete 260 m², a telek nagysága 906 m².

A Kormány 2387/1995. (HT. 58.) sz. határozatában felhatalmazást adott a szerződés megkötésére. A szerződést az eladó Gyula Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala és a vevő Kincstári Vagyoni Igazgatóság között 1996. január 5.-én megkötötték.

A szerződés szerinti vételár: 18.345.000 Ft

ÁFA 2.944.000 Ft

Mindösszesen: 21.289.000 Ft

A vevő a vételárat kifizette, az ingatlan átadása megtörtént. **Az épület megfelelő felújítás után lesz alkalmas a tervezett funkció ellátására.** A tervek elkészültek, a felújítás kivitelezési pályáztatása megtörtént, azonban - a vásárlás körüli bonyodalmakra tekintettel - a pályázatokat a bíráló bizottság eredménytelennek minősítette.

A rendelkezése álló iratok alapján megállapítható, hogy a Kincstári Vagyoni Igazgatóság 1996. december 3.-án levelet írt Gyula Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának, melyben a Ptk. 201. §. (2) bekezdése alapján 9.495.000 Ft értékkülönbség visszautalását kéri. Kérését azzal támasztja alá, hogy Gyula Város Rendőrkapitányságának folyamatban lévő - az ingatlanhoz is kapcsolódó - büntető nyomozása során a rendőrség által ezen ingatlanra készített ingatlanbecslési szakvélemény szerint az ingatlan értéke az eladáskor 8.850.000 Ft volt.

Válaszlevelében a polgármester - 1996. december 6.-án - kérte a szakvélemény rendelkezésre bocsátását, hogy az ügyel érdemben foglalkozni tudjon. A vizsgálat lezárásáig a levélre válasz nem érkezett.

A Kincstári Vagyoni Igazgatóságtól telefonon kapott tájékoztatás szerint a peres eljárás folyamatban van, melyben a bíróság az előzetes bizonyítási eljárást már elrendelte. Ezután kerülhet sor az ingatlan felújítására.

Jelenleg az önkormányzat az udvar hátsó részében lévő 54 m²-es lakásban működik, két szobában. Nincsenek meg a feltételek a közgyűlés és az elnökségi ülések megtartására, de még a hivatal működésére sem.

A Kormány 1085/1996. (VII. 24.) Korm. sz. határozatában döntött a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata fővárosi kirendeltségének létesítéséről. A határozat alapján a Budapest V. Ferenciek tere 3. II. em. 6/b. számú, 59 m² alapterületű ingatlan felújítása megtörtént. A Kincstári Vagyoni

Igazgatóság **1997. március 4.-én kötött megállapodásban adta használatba az ingatlant.** A használat 1997. március 6-tól határozatlan ideig szól.

A gyulai ingatlan körüli gondok miatt az önkormányzat eszközöket sem vásárolt. Egy szoba bútorozása történt meg. A másik szobában az iskolától kapott kölcsön bútorok vannak (íróasztal, szekrények). A budapesti kirendeltség teljesen üres. Az 1993. évi LXXVII. törvény 63. §. (4) bekezdése az önkormányzat részére 30 millió Ft egyszeri vagyonyjuttatást határozott meg. **A törvényben hozott döntés végrehajtására csak 3 év elteltével került sor.**

Az ÁPV Rt Igazgatósága **1996. április 24.-én döntött arról,** hogy a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata részére **MOL részvényeket ad át.** A részvénycsomag **névértéke 17.626 ezer Ft.** Ez a döntést megelőző lezárt hónap tőzsdei átlagárát (170,2 %) figyelembe véve **30.000 ezer Ft árfolyam értéknek,** vagyis a törvényben előírt összegnek felel meg.

A döntés végrehajtására további 8 hónapot kellett várni. Az ÁPV Rt a részvények átadásáról szóló **szerződést csak 1996. december 19.-én kötötte meg.** A szerződésben az átadó kikötötte, hogy az 1996. évi osztalékból a szerződés aláírásának időpontjáig járó arányos osztalékra igényt tart. A részvényeket ténylegesen 1997. január 10.-én adták át, azokat banki trezorban helyezték el.

A hivatal létszámkeretét a testület 7 főben határozta meg. Tekintettel az elhelyezési körülményekre 1996-ban és jelenleg is **a hivatal ideiglenes létszámmal működik. A gazdálkodás lebonyolítását gyakorlatilag a gazdasági vezető és az adminisztrátor végzi.**

A hivatal személyi összetétele

1 fő hivatalvezető

1 fő gazdasági vezető

1 fő osztályvezető

1 fő adminisztrátor- titkárnő

1 fő gépkocsivezető

A könyvelést a naplóban és a főkönyvi kartonokon manuálisan végzik, számítástechnikai háttérrel nem rendelkeznek. (Az egy db számítógépet szövegszerkesztésre használják).

Számlarenddel és számlatükörrel az önkormányzat rendelkezik. A számlarendben rendelkeztek a könyvvizetési, beszámolási formáról, az analitikus nyilvántartásokról az értékcsökkenés elszámolásának módszeréről, a költségelszámolás és a könyvviteli zárlat feladatairól. Külön nem készítettek leltározási szabályzatot, a leltározás és a

selejtezés rendjét a számlarend tartalmazza.

A gazdálkodási szabályzat rögzíti a pénzkezelés rendjét, a kötelezettségvállalás, az utalványozás és az ellenőrzés módját. Egyértelmű hatáskör meghatározás hiányában a **szabályzatot testület nem hagyta jóvá** (elnökség, vagy közgyűlés)

Az önkormányzat vállalkozási tevékenységet nem végzett, és jelenleg sem végez.

3. A beszámolási kötelezettség teljesítése, a költségvetés készítése és végrehajtása

Az önkormányzat a pénzügyi folyamatok regisztrálására a **kettős könyvvitelt választotta**. A jogszabály alapján ennek megfelelően egyszerűsített éves beszámolót készítenek.

Az 1995. évi beszámolási kötelezettségének az önkormányzat eleget tett.

Az eszközök, források leltározását, és a zárlati munkálatokat a számviteli jogszabályoknak megfelelően elvégezték. **A mérleg bizonylati alátámasztása megfelelő, a mérlegvalódiság elve érvényesült.**

A beszámoló részét képező eredménykimutatás "Tőkeváltozás"sora 1 millió forinttal eltért a mérleg azonos adatától. (Oka, hogy a helyi önkormányzatoknak nyújtott támogatást közvetlenül tőkeváltozásként könyvelték el, így az eredménykimutatásban szereplő ráfordítások között az nem szerepelt).

Az 1995. évi zárszámadást 1996. június 29.-én az 1996. évi költségvetési javaslattal együtt terjesztették a közgyűlés elé. Bár a beszámolót már január 15-én elkészítették, a közgyűlés azért tárgyalta csak júniusban, mivel akkor vált ismertté az 1996. évi támogatás mértéke.

A zárszámadás tartalmazta a bevételi és a kiadási előirányzatokat részletesen, bemutatva az előirányzatot, a teljesítést és a teljesítés százalékát is. A kiadásokat főkönyvi számlák szerint, tehát költségnemenként mutatták be, a beruházási kiadásokat pedig tételesen felsorolták. **A zárszámadást a közgyűlés elfogadta.**

Az elfogadásról szóló testületi határozat nem tartalmazta a bevételi és kiadási főösszegeket, valamint a jelentősebb tételek számszerű rögzítését sem.

Az önkormányzat az 1996. évi költségvetés elfogadásával megvárta, míg az Országgyűlés döntést hoz a költségvetési támogatás mértékéről. **A költségvetés tervezetét az SZMSZ-**

ben foglaltak szerint a gazdasági és a pénzügyi bizottság együttes ülésén véleményezte, majd ezt követően tárgyalta meg és fogadta el a testület.

Az 1996. évi bevételek alakulását az 1. sz. melléklet tartalmazza. **A bevételek megoszlása a következő:**

költségvetési támogatás 93,5%

~ szervezetek támogatás 1,0%

~ önkormányzatok támogatása 0,4%

~ egyéb 5,1%

ebből: kamatbevétel 0,9%

közhasznúak foglalkoztatása 4,2%

Az előbbiekből látható, hogy az önkormányzat bevételei között **a költségvetési támogatásnak van meghatározó szerepe.** A támogatás folyósítása havonta rendszeresen (a hónap első napjaiban) megtörtént.

A rendelkezésre álló pénzforrások alapvetően az országos önkormányzat működését biztosították.

A kiadások megoszlása 1996-ban:

~ Működési, fenntartási 93,6 %

~ Felhalmozási 2,9 %

~ Támogatások 3,5 %

Összesen: 100,0%

A tervezett és a tényleges kiadásokat a 2. sz. melléklet tartalmazza.

A működési, fenntartási kiadások megoszlása:

~ személyi kiadások 51 %

~ TB járulék 13 %

~ dologi kiadások 36 %

A személyi kiadásokon belül a bérek 60 %-ot, a tiszteletdíjak pedig 33 %-ot tesznek ki.

A dologi kiadások között jelentősebb kiadás:

~ a gépkocsi lízingdíj 858 ezer Ft és

~ a bérleti díjak (helyiség) 156 ezer Ft

összege, itt jelentkezik a biztosítási díjak, külföldiek fogadása, cégautó, SZJA költsége is.

Összességében a tényleges kiadások a terven belül

maradtak. (Ezt mutatja a 2. sz. táblázat is.) Az egyes

költségnemeknél is hasonló a helyzet. A tervezettnél kétszer

annyit fordítottak helyi kisebbségi önkormányzatok

támogatására, de a támogatás összege így is csak az előző évi

összeg 40 %-át teszi ki. (kiadásokon belüli aránya is mindössze 3,5 %.)

A támogatás fő formáját a rendezvények támogatása jelentette. A helyi önkormányzatok által szervezett rendezvények költségeit, vagy

annak egy részét az országos önkormányzat finanszírozta. (Együttesek utazási költségei, román játékfesztivál, román kulturális nap, barátság kupa, stb.)

A vizsgálat lefolytatásakor már az **1996. évi beszámoló is elkészült**, abban a mérleg és eredménykimutatás egyezősége - az előző évihez hasonlóan - szintén nem biztosított. Az **1996. évi zárszámadás** az előző évvel azonos szerkezettel - bizottsági előkészítés után - került a testület elé, 1997. február 28-án, és **azt egyhangúlag elfogadták.**

Az **1997. évben** a megemelt költségvetési támogatásból a **költségvetés bevételi-kiadási összhangját sikerült biztosítani.** A tervben 30%-kal magasabb tiszteletdíjak kifizetésével számoltak, és ugyanilyen mértékben emelték a hivatal dolgozóinak illetményét is, továbbá 1 millió forintot terveztek felhalmozási kiadásokra. Ez az összeg abban az esetben, ha a székház elkészülne **a szükséges berendezési eszközök megvásárlására nem elegendő.**

A TB jogszabályok változása kb. 900 ezer forintos többletterhet jelent az önkormányzat számára az előző évhez viszonyítva.

Az önkormányzat számviteli rendszere, analitikus nyilvántartásai **a jogszabályi előírásoknak megfelelnek. Az alkalmazott rendszer zárt és könnyen ellenőrizhető. A bizonylati fegyelem megfelelő.**

A kialakított rendszer biztosítja a testületi döntések megalapozását. A könyvelés naprakész, a negyedévet követően a főkönyvi kivonatok néhány napon belül elkészülnek.

A májusi és a novemberi bizonylatok ellenőrzése során mindössze egy rendszerbeli hiányosságot állapítottunk meg.

Az utielszámlások során a pénzfelvételt csak az utielszámlási bizonylaton történő aláírással igazolják. Kiadási bizonylatot csak hó végén állítanak ki, az utielszámlási bizonylatoknak gyűjtő lapon történő összesítése után.

A gyakorlat nem felel meg a pénzforgalmi szabályoknak. A gazdálkodási szabályzatuk is előírja (3. pont a./ bekezdés), hogy "...

alapbizonylat alapján a pénztáros pénztárbizonylatot állít ki, majd ezután kerülhet sor a be- illetve kifizetés lebonyolítására."

Az éves költségvetés végrehajtása során **a kötelezettség vállalások pénzügyi fedezete folyamatosan biztosított volt.** A pénzeszközök felhasználása az elfogadott költségvetésnek megfelelően történt. A gazdálkodás során a takarékosági

követelmények érvényesültek.

A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság tevékenységét az SZMSZ csak általánosan szabályozza: "Feladata az önkormányzat gazdálkodásának ellenőrzése, a zárszámadás véleményezése."

Konkrétan a PEB feladatát nem határozták meg (mit ellenőrizzen, milyen gyakorisággal, milyen határidővel stb.)

A vizsgált időszakban a **PEB a gazdálkodási tevékenységet nem ellenőrizte.**

II. Összegző megállapítások, következtetések

Az 1995. évi vizsgálat során rögzített hiányosságok egy részét felszámolták. Elkészült a gazdálkodási szabályzat, mely tartalmazza a kötelezettségvállalás, utalványozás rendjét, tartalmazza a pénzkezelési szabályokat is. Elkészítették a hivatal dolgozóinak feladatát szabályozó munkaköri leírásokat.

Nem szabályozták viszont a feladat- és hatásköröket. Nincs részletesen szabályozva jelenleg sem a bizottságok, az elnökség, és az elnök feladat- és hatásköre, a szabályozás csak a közgyűlésre vonatkozóan készült el.

III. Javaslatok

Az önkormányzat a jelentést a soron következő ülésén tárgyalja meg, s az alábbi javaslatainkra tegyen intézkedéseket:

1. A szervezeti és működési szabályzat hiányosságait pótolják annak érdekében, hogy az a mindenkor jogszabályi előírásoknak, a működés sajátosságainak egyaránt megfeleljen. (elnök, elnökség, bizottságok, feladat és hatáskörei, döntési mechanizmus szabályozása, stb.)
2. Szervezzék meg az ellenőrzési rendszerüket, szabályozzák az ahhoz kapcsolódó tevékenységet a feladatok hatás- és jogkörök, gyakoriság, stb. egyértelmű meghatározásával, s biztosítsák annak hatékony működését.
3. A gazdálkodással összefüggő testületi határozatokban a legfontosabb tartalmi elemeket - kiemelten a költségvetés, a beszámoló főösszegei, tartalék, zárópénzkészlet, felhasználható maradvány stb. is rögzítsék a törvényes működés, a végrehajtás számonkérése érdekében.
4. Biztosítsák a készpénzkezelés bizonylati rendjének a belső szabályozásnak megfelelő érvényesülését

Melléklet